

Aika: torstai 5.6.2014 klo 9.00–12.00

Paikka: Kemijoki Oy, Valtakatu 11, kokoustila 4. krs., Rovaniemi

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja Tarja Zitting-Huttula avasi kokouksen klo 12:05 ja toivotti osanottajat tervetulleiksi. Osallistujalista on liitteessä 1.

2. Kemijoki Oy:n uuden toimintamallin esittely

Tarja Zitting-Huttula esitteli Kemijoki Oy:n uuden toimintamallin. www.kemijoki.fi

Caverion Industrian Erkki Kähkölä ja Saku Koivuniemi esittelivät yrityksen toimintamallia. www.caverion.fi

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. VATT:n ennusteet työllisten määrän kehittämisestä ja Lapin perus- ja tavoiteura

Heino Vasara esitteli VATT:n ennusteet työllisten määrän kehittämisestä ja Lapin perus- ja tavoiteuran. Päivi Holopaisen laatima yhteenveto VATT:n ennusteista toimitetaan osallistujille sähköpostitse.

5. Klusterin rooli osana Lapin ennakointitoimintaa

Heino Vasara esitteli toimialaklusterin toimintamallin periaatteet.

<http://luotsi.lappi.fi/energia>

6. Ajankohtaista energia-alan koulutuksesta

Koulutuskuntayhtymät Lappia ja LAO sekä Lapin AMK esittelivät energia-alan koulutuksen tilannekatsauksen.

Lappian Jarmo Saariniemi kertoi Louen biokaasulaitoksen olevan käytössä ja sen merkitystä koulutuksessa. Uusiutuvan energian osalta Louen aurinkopaneelien tuotto on ollut odotettua parempi. Louen aurinkopaneelien tehokkuutta on saatu parannettua rakentamalla paneelien ohjaus ns. kello-ohjauksella, jolloin paneelit seuraavat aurinkoa ja tavat sähköenergiaa tehokkaammin. Lappia on aloittamassa tuulivoimaan liittyvän

kunnossapitokoulutuksen tulevana lukukautena. Hankinnat ja laitteistot on hankittu Lapin Energia-kouluhankkeessa. Saariniemen mukaan energia-alan ja koulutuksen kehittämiseksi tulisi tarkastella *”Heikkoja signaaleja”*.

LAOn Pentti Riipi kertoi aikuiskoulutuksen tarjoamista koulutuksista sekä energia- että bioenergia-alalla. Koulutuksien keskeisenä tavoitteena on erityisosaamisen ohella yrittäjyyden kouluttaminen. LAO tarjoaa koulutusta mm. energiapuun korjuusta tuhkan levittämiseen. Koulutuksen perusasiat ovat kunnossa. Oppilaitoksien ja yritysten yhteistyötä tulisi lisätä mm. hankeyhteistyön osalta. Lapin Energiakoulu hankkeessa on hankittu EAKR rahoituksella koulutuksessa tarvittavia laitteita ja ESR rahoituksella on suunniteltu koulutuksen sisällöt. Tuhka-hankkeessa on rakennettu tuhkan levityslaitteisto yhteistyössä alan yritysten kanssa. Hankkeessa koulutetaan mm. puuperäisen tuhkan levittämistä metsiin ja korostetaan biotuhkan ympäristöystävällisyyttä.

Lapin AMK on myös mukana Lapin energiakoulu- ja tuhka hankkeissa. Energia-alan hankkeissa on tärkeää tehdä yhteistyötä eri koulutusorganisaatioiden ja yritysten kanssa. Metsäalan insinööriopiskelijat kouluttautuvat energiapuun korjuussa yhdessä toisen asteen opiskelijoiden kanssa. Samoin energia-alan opiskelijat kouluttautuvat lämpölaitoksen käyttöön mm. Jänkätien lämpövoimalaitoksessa. Yhteistyötä on lisätty maakunnan kuntien ja yritysten kanssa energia-alaan liittyvissä kysymyksissä mm. kiinteistöjen katselmointien osalta.

7. Jäsenten ajankohtaiset asiat ja näkemyksiä klusterin toiminnan kehittämisestä

Raimo Reiman valaisi kaivosalan kehitysnäkymiä Lapissa. Hänen arvionsa mukaan Lapissa on todennäköisesti ainoastaan Kemin kaivos toiminnassa 10 vuoden päästä. Matkailualalla energia-asiat tulevat korostumaan myös tulevaisuudessa. Klusterin tulisi tarkastella toimintoja sekä energian tuottajien että kuluttajien näkökannalta. EU:n politiikka on edistämässä verottoman nesteytetyn kaasun tuloa markkinoille. Tämä tulee näkymään mm. sähkön alhaisena hintana.

Anne Salaoja kertoi oppisopimuskoulutuksen olevan aktiivista Kemin alueella. Energia-alan tarkasteluja tulisi tehdä sekä teollisuuden että maaseudun näkökulmasta. Maaseudulle energia-ala tarjoaa mahdollisuuden luoda uusia työpaikkoja ja yritystoimintaa mm. bioenergia-alalle. Energia-alalla on tulossa henkilöiden vaihtumista. Klusterin toiminnassa on tärkeää huomioida myös työllisyys. Lämmön tuotannossa epätietoisuutta lisää EU:n asettamat säädökset: *”Mitkä polttoaineet EU tasolla hyväksyttävää”*.

Tarja Zitting-Huttula esitti energia-klusterin tärkeyttä ja roolia maakunnan kehittämisessä. Klusterin kokoonpanossa tulisi pohtia energia-alan kattavaa edustusta keskustelun monipuolisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi tuulivoiman edustajia tulisi saada mukaan klusterin toimintaan. Oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä tulisi lisätä. Fennovoiman järjestämän koulutuksen mallia oppilaitoksille ja yrityksille voisi soveltaa muillekin aloille kuin ydinvoima-alalle. Verkostoitumista ja yhteistyötä tulee lisätä eri toimijoiden välillä. Myös yritysesittelyjä voitaisiin tehostaa koulutuksen järjestäjien kanssa.

Reijo Väisänen kertoi biotalouden noususta ja mahdollisuuksista Suomessa. Biotalous voi arviolta työllistää jopa 100 000 ihmistä Suomessa. Suomi suuntaa kohti vähähiilistä ja energiatehokasta yhteiskuntaa, joka perustuu uusiutuvien luonnonvarojen ja kierrätettävien materiaalien käyttöön. Suomi voi olla biotalouden edelläkävijä ja edistää samalla maan kilpailukykyä, talouskehitystä, työllisyyttä ja ihmisten hyvinvointia. www.biotalous.fi

Väisäsen mukaan klusteritoiminnassa tulisi korostaa omaa asiantuntijuutta. Tietoa yritysten tarpeista, yhteistyömahdollisuuksista yms. tulisi saada tehokkaamman yhteistyön aikaansaamiseksi. Tiedottaminen ja viestintä mm. päättäjille ja rahoittajille on hyvin tärkeässä roolissa klusterin toiminnassa. EU:n ja kansalliset säännökset ja asetukset muuttuvat jatkuvasta, joten ajankohtaisen tiedon ylläpito on haasteellista. Energiatehokkuutta on saatu aikaan esim. Suosiolan lämpövoimalaitoksen savukaasupesurin avulla.

Minttu Hietämäki kertoi Fennovoiman kasvun olevan suurta. Hän lupasi lähettää sähköpostilla Fennovoiman esittelymateriaalia klusterin jäsenille. Toistaiseksi Fennovoima on palkannut hankevalmisteluun työntekijöitä pääsääntöisesti pääkaupunkiseudulle. Pohjois-Suomessa yritys on järjestänyt ydinvoimaosaamiseen liittyvää koulutusta oppilaitosten ja yritysten kanssa.

Reijo Kangas korosti yritysesittelyjen ja koulutuksen tärkeyttä. Yritysesittelyt toimisivat myös hyvänä markkinointikanavana esim. oppilaitoksissa.

Mikko Kangasniemi kertoi EU:n tukipolitiikan vaikutuksista sähkön hintaan ja kannattavuuteen. Rovakaira Oy on investoinut merkittävästi sähköverkon parannustöihin seuraavalle 15 vuodelle.

8. Muut asiat

Sovittiin, että klusterin jäsenille lähetetään vielä muistutus tarkastaa omasta näkökulmastaan Lapin luotsin energia-alan sivuilta toimialan tulevaisuuden näkymät

(haasteet ja mahdollisuudet) sekä työllisyysnäkymät. Tavoitteena on saada kuvattua lyhyesti tasapainoinen kokonaisuus energia-alasta ja sen näkymistä Lapissa.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään marraskuussa 2014. Tarkempi ajankohta selviää syksyllä Doodle kyselyn avulla. Seuraavassa kokouksessa jäsennetään tarkemmin energia-alan klusterin tavoitteet ja tehtävät sekä päätetään toimintamallista.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:13.

LIITE 1

TOIMIALAKLUSTERINKOKOUS 5.6.2014

NIMILISTA

1.	Reijo Kangas	Lapin TE-toimisto
2.	Anne Salo-oja	Kemin Energia Oy
3.	Pentti Riipi	Lao
4.	Raimo Reiman	ELY-keskus
5.	Erkki Kähkölä	Caverion Industria
6.	Saku Koivuniemi	Caverion Industria
7.	Minttu Hietämäki	Fennovoima Oy
8.	Anne Ylitervo	Lapin oppisopimuskeskus
9.	Jarmo Saariniemi	Lappia
10.	Heino Vasara	ELY-keskus
11.	Mikko Kangasniemi	Rovakaira Oy
12.	Reijo Väisänen	Suomen metsäkeskus
13.	Tarja Zitting-Huttula	Kemijoki Oy, puheenjohtaja
14.	Petri Kuisma	Lapin AMK, sihteeri